

خبر

پیام تبریک رهبر انقلاب در پی قهرمانی تیم ملی کشتی فرنگی زیر ۲۳ سال در مسابقات جهانی

حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی‌خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی در پیامی، قهرمانی تیم ملی کشتنی فرنگی زیر ۲۳ سال در مسابقات جهانی را تبریک گفت. به گزارش ایسنا، تیم پیام مقام معظم رهبری به این شرح است: بسم‌الله‌الرحمن الرحیم. قهرمانی تیم ملی کشتی فرنگی زیر ۲۳ سال ایران را در مسابقات بین‌المللی امیدهای جهان در آمریکا، به این قهرمانان افتخارفرین، مربیان پرتلاش و آحاد ملت ایران تبریک می‌گویم. درخشش جوانان میهن، اهتزاز پرچم شوق‌انگیز ایران و وطن‌اندازشدن سرود ملی جمهوری اسلامی در میادین مختلف، تلااو امیدهای ملت به جوانان خود در مسیر تحقق آینده‌ای و درخشان و پرشکوه است. دعای خیر اینجانب بدرقه راه همه جوانان ایران سرفراز. سیدمجتبی حسینی‌خامنه‌ای، ۲۵ مهر ۱۴۰۵.

گفتنی است تیم ملی کشتی فرنگی امید ایران با درخشش در رقابت‌های جهانی ۲۰۲۶ لاس‌وگاس، سه مدال طلا و دو برنز کسب کرد و بر بام کشتی جهان ایستاد.

مهرداد اخلاقی کتابچی در آستانه وزارت دفاع؛ از مدیریت صنایع هوافضا تا بررسی صلاحیت در بهارسناتن وزارت دفاع درانتظار رأی مجلس

مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی وبنیباری روز یکشنبه، صلاحیت **مهرداد اخلاقی** کتابچی را برای تصدی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بررسی می‌کند؛مدیری یاسابقه در صنایع دفاعی که نامش در اسناد تحریمی بین‌المللی نیز ثبت شده است. بررسی صلاحیت مهرداد اخلاقی کتابچی برای تصدی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، فردا در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار دارد. به گفته عباس گودرزی، سخنگوی هیئت‌رئیس مجلس، جلسه روز یکشنبه ۲۶ مهر به صورت مجازی برگزار می‌شود و نمایندگان پس از بررسی سوابق، صلاحیت و برنامه‌های وزیر پیشنهادی، درباره رأی اعتماد به او تصمیم خواهند گرفت. بر اساس توضیحات گودرزی، در این جلسه ابتدا نمایندگان موافق و مخالف دیدگاه‌های خود را درباره صلاحیت، سوابق و برنامه‌های اخلاقی کتابچی مطرح می‌کنند. سپس وزیر پیشنهادی به تشریح برنامه‌های خود و پاسخ‌گویی به پرسش‌های نمایندگان خواهد پرداخت و در پایان، رأی‌گیری درباره تصدی این وزارتخانه انجام می‌شود. معرفی اخلاقی کتابچی از سوی دولت مسعود پزشکیان در شرایطی صورت گرفته است که پس از شهادت نصیرزاده، وزیر پیشین دفاع، مجید ان‌الرضا مسئولیت سیررستی این وزارتخانه را بر عهده داشته است. دولت، نامه‌ای به تاریخ ۱۳ مهر ۱۴۰۵، نام اخلاقی کتابچی را برای تصدی این سمت به محمداقبر قالیپاف، رئیس مجلس، معرفی کرد؛ پیشنهادی که نهایی‌شدن آن به تصمیم نمایندگان وابسته است.

از مدیریت صنایع هوافضا تا وزارت دفاع

مهرداد اخلاقی کتابچی، متولد ۱۹ شهریور ۱۳۳۷، از مدیران یاسابقه در بخش‌های صنعتی و دفاعی کشور به شمار می‌رود. بخش مهمی از کارنامه مدیریتی او به فعالیت در ساختار صنایع دفاعی و به‌ویژه حوزه هوافضا و صنایع موشکی مربوط است؛ حوزه‌هایی که در سازمان دفاعی ایران از جایگاه راهبردی برخوردارند. یکی از مهم‌ترین سوابق اجرایی اخلاقی کتابچی، مدیریت سازمان صنایع هوافضای وزارت دفاع است. او در ۲۱ آبان ۱۳۹۳، با حکم حسین دهقان، وزیر وقت دفاع، به عنوان مدیرعامل این سازمان منصوب و جایزین سیدمهدی فرحی شد. سازمان صنایع هوافضا از مجموعه‌های تخصصی وزارت دفاع است که فعالیت‌های مرتبط با توسعه و تولید فناوری‌ها و تجهیزات هوافضایی و موشکی را مدیریت می‌کند. از این منظر، سابقه مدیریت این سازمان، مهم‌ترین بخش شناخته‌شده کارنامه اجرایی وزیر پیشنهادی در حوزه صنایع دفاعی محسوب می‌شود. حضور طولانی‌مدت در ساختار مدیریتی صنایع دفاعی، در صورت کسب رأی اعتماد، می‌تواند مبنای انتقال تجربه مدیریتی و به سطح وزارتخانه باشد. با این حال، ارزیابی برنامه‌های او برای اداره وزارت دفاع، اولویت‌های آینده این مجموعه و نحوه پاسخ‌گویی به پرسش‌های نمایندگان، از محورهای مهم جلسه رأی اعتماد خواهد بود.

نام وزیر پیشنهادی در اسناد تحریمی

یکی از بخش‌های قابل توجه در سوابق بین‌المللی مهرداد اخلاقی کتابچی، درج نام او در اسناد مرتبط با تحریم‌های برنامه موشکی ایران است. بر اساس اطلاعات ارائه‌شده درباره قطع‌نامه ۱۷۴۷ شورای امنیت سازمان ملل متحد که در ۲۴ مارس ۲۰۰۷ تصویب شد، نام اخلاقی کتابچی در ارتباط با گروه صنعتی شهید باقری در فهرست اشخاص مرتبط با برنامه موشکی ایران قرار گرفته است. نام او همچنین با املاي لاتین «Mehrdad Akhlaghi-Ketabachi» در اسناد اتحادیه اروپا ثبت شده است. این سوابق، بخشی از زمینه بین‌المللی فعالیت‌های دفاعی ایران در سال‌های گذشته را نشان می‌دهد؛ موضوعی که در بررسی کارنامه وزیر پیشنهادی، باید در کنار سوابق مدیریتی و مسئولیت‌های اجرایی او مورد توجه قرار گیرد. جزئیات دقیق مبنای حقوقی هر فهرست‌گذاری و وضعیت فعلی محدودیت‌های مرتبط نیز نیازمند بررسی اسناد رسمی و به‌روز است.

آزمون مجلس برای وزیر پیشنهادی

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، علاوه بر مدیریت صنایع و زیرساخت‌های دفاعی، با مجموعه‌ای از مسئولیت‌های راهبردی، فناوریانه، صنعتی و پشتیبانی روبه‌رو است. از این رو، بررسی صلاحیت وزیر پیشنهادی فقط به مرور سوابق مدیریتی او محدود نمی‌شود و برنامه‌هایش برای اداره این مجموعه نیز اهمیت دارد. جلسه رأی اعتماد فرج‌نی است از نمایندگان درباره اولویت‌های مدیریتی اخلاقی کتابچی، برنامه‌های او برای صنایع دفاعی و هوافضا و نحوه مواجهه وزارتخانه با محدودیت‌های بین‌المللی پرسش‌های خود را مطرح کند. برگزاری این جلسه و انجام رأی‌گیری، تکلیف مدیریت وزارت دفاع از وضعیت سرپرستی خارج خواهد شد؛ مشروط بر آنکه وزیر پیشنهادی بتواند رأی اعتماد مجلس را کسب کند.

راکعی: تمام تلاش پزشکیان و تیم همراهش این است که جنگی رخ ندهد

دبیر کل جمعیت زنان نواندیش مسلمان با تأکید بر اینکه رژیم اسرائیل و آمریکا به عنوان دشمنان دیرین ایران تلاش می‌کنند کشور ما را به سمت اغتشاش سوق دهند، تصریح کرد: در مقابل، تمام تلاش پزشکیان و تیم همراه و هم‌فکرش بر این است جنگی رخ ندهد و تلاش‌های تیم مذاکره‌کننده و رئیس‌جمهوری به نتیجه‌ای عزتمندانه برسد. فاطمه راکعی در گفت‌وگو با ایسنا، در زمینه راهکارهای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی برای ارتقای تاب‌آوری ملی و افزایش ضابطمندسی جامعه‌الظاهر کرد: ملت فهیم و بزرگوار ایران با خردمندی سیاسی و با وجود اینکه از مدت‌ها پیش تحت فشارهای معیشتی بوده‌اند و اکنون فشارها به اوج خود رسیده است، عملاً به صبر و بردباری روی آورده‌اند. مردم در این سال‌ها تاب‌آوری لازم را تمرین کرده‌اند و اکنون نیز این توانایی را دارند. نماینده پیشین مجلس با اشاره به اعتماد مردم به رئیس‌جمهوری ادامه داد: مردم رئیس‌جمهوری را از خودشان می‌دانند؛ چراکه منتخب اکثریت مردم است. بسیاری با توجه به صداقت، تلاش‌ها، باور و اعتقاد به شخصیت، شجاعت و صراحت مسعود پزشکیان و همچنین شعارهای مطرح‌شده پیش از انتخابات، به پزشکیان رأی دادند. دولت وقاقی پس از آن مطرح شد و مردم معنای معقولی از آن دریافت‌کرده بودند که البته معنای دیگری پیدا کرد و اکنون منتظرند وقاق واقعی مدنظر رئیس‌جمهوری شکل بگیرد.

واکاوی ضرورت بازاندیشی در سیاست خارجی و جمهوری سوم در گفت‌وگوی «شرق» با محمد جواد حق شناس

از تله تل آویو تا دیپلماسی منفعت‌محور

عبدالرحمن فتح‌اللهی: در شرایطی که ایران با پیامدهای جنگ، استمرار تهدیدهای امنیتی، فشارهای اقتصادی و چشم‌اندازی نامطمئن در مناسبات منطقه‌ای مواجه است، ضرورت بازنگری در سیاست خارجی و شیوه حکمرانی بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته و در همین چارچوب، محمدجواد حق‌شناس، استاد علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی، طی ماه‌های گذشته در بیش از ۱۰ یادداشت و گفت‌وگو با رسانه‌ها، ایده «جمهوری سوم» را مطرح کرده و آن را راهی برای بازتعریف مناسبات دولت، ملت و جهان تلقی می‌کند. عباس آخوندی نیز در سخنرانی اخیر خود در همایش باران، با اشاره به همین مفهوم، بر اهمیت امنیت شبکه‌ای، ارتباط با اقتصاد جهانی و ضرورت فاصله‌گرفتن از برداشت‌های سنتی درباره قدرت تأکید کرده است. هم‌زمانی این دو دیدگاه، زمینه‌ای برای گفت‌وگو با حق شناس فراهم کرد تا مبانی فکری جمهوری سوم و وجود اشتراک و تمایز برداشت با دیدگاه‌های عباس آخوندی بررسی شود. با این حال، دامنه بحث به ابعاد نظری این ایده محدود نماند و تحولات ناشی از جنگ، چشم‌انداز روابط ایران و آمریکا، مناسبات با کشورهای همسایه و آنچه حق‌شناس از آن با عنوان «تله تل آویو» یاد می‌کند نیز در کانون گفت‌وگو قرار گرفت. در این میان، مسئله اصلی آن شد که ایران چگونه می‌تواند از چرخه تنش و رویارویی فاصله بگیرد و با بازتعریف اولویت‌های خود، مسیر دست‌یابی به توافقی پایدار را برپایه منافع مقابل هموار کند. آیا در شرایط کنونی می‌توان راهی عملی برای عبور از وضعیت پر تنش موجود یافت و به الگویی از تعامل رسید که هم منافع ملی ایران را تأمین کند و هم زمینه کاهش تنش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی را فراهم آورد؟

●●●

■ شما پیش از سخنرانی اخیر عباس آخوندی در همایش باران، مفهوم «جمهوری سوم» را مطرح کرده و در مجموعه‌ای از یادداشت‌ها و گفت‌وگو با رسانه‌ها به آن پرداخته‌اید. اکنون آخوندی نیز از همین مفهوم سخن گفته است. آیا این هم‌زمانی را نشانه رسیدن دو جریان فکری به ضرورتی مشترک می‌دانید؟

من از ورود آقای دکتر آخوندی به این بحث استقبال می‌کنم. اهمیت موضوع برای من تقدم یا تأخر در استفاده از یک اصطلاح نیست؛ مسئله این است که چرا در شرایط کنونی، ضرورت بازاندیشی در شیوه حکمرانی و نسبت ایران با جهان، در میان صاحب‌نظرانی با تجربه‌ها و خاستگاه‌های متفاوت مطرح شده است. من بحث جمهوری سوم را از این پرسش آغاز کرده‌ام که آیا می‌توان با همان الگوهای تصمیم‌گیری، همان برداشت از مناسبات قدرت و همان شیوه مواجهه با جامعه و جهان، به نتایجی متفاوت دست یافت؟ جمهوری سوم در نگاه من، پیش از آنکه نام ساختاری حقوقی باشد، بیانگر ضرورت ورود به مرحله‌ای تازه از حکمرانی است؛ مرحله‌ای که در آن منافع ملی، حقوق شهروندان، رعایتان تصمیم‌گیری، پاسخ‌گویی قدرت و توسعه پایدار، مبنای سنجش سیاست‌ها قرار گیرند. در نگاه آقای آخوندی، این‌گونه که از سخنرانی اخیر ایشان برمی‌آید، مسئله معماری توسعه، امنیت شبکه‌ای و جایگاه ایران در مناسبات اقتصادی جهانی برجسته‌تر است.

■ پس شما قرائت مدنی-اجتماعی-سیاسی از «جمهوری سوم» دارید و آقای آخوندی خوانش دیپلماتیک-امنیتی دارد؟

در نگاه من، بازسازی رابطه دولت و ملت، ترمیم اعتماد عمومی و بازتعریف سیاست خارجی در چارچوب منافع ملی، جایگاه محوری دارد.

■ و این قرائت متضاد قرائت آقای آخوندی نیست؟

خیر. اتفاقاً این دو برداشت می‌توانند مکمل یکدیگر باشند.

■ ولی عباس آخوندی بر امنیت شبکه‌ای و پیوند ایران با زنجیره‌های ارزش جهانی تأکید کرده و نسبت به تصور اغراق‌آمیز از افول آمریکا هشدار داده است. آیا مشکل سیاست خارجی ایران بیش از کمبود قدرت، به شیوه تعریف و به‌کارگیری قدرت بازمی‌گردد؟
فقطاً باید میان داشتن قدرت و بهره‌گیری خرمندانه از قدرت تفاوت گذاشت. توان دفاعی یکی از مؤلفه‌های ضروری قدرت ملی است، اما اقتصاد نیرومند، سرمایه اجتماعی، دانش، فناوری، دیپلماسی کارآمد و روابط سازنده با همسایگان نیز اجزای قدرت‌اند.

اگر کشوری بتواند در برابر تهدید نظامی مقاومت کند، اما هم‌زمان اقتصادش فرسوده شود، سرمایه‌گذاری کاهش یابد و شهروندانش چشم‌انداز روشنی برای آینده نداشته باشند، نمی‌توان فقط با استناد به توان نظامی، درباره موقعیت راهبردی آن داورى کرد. من با توجه آقای آخوندی به پیوند امنیت و توسعه مواقفم؛ هر چند معتقدم ژئواکونومی جایگزین کامل بازدارندگی نیست، مسئله این است که بازدارندگی باید در خدمت امنیت و توسعه قرار گیرد، نه آنکه خود به هدف نهایی تبدیل شود. درباره آمریکا نیز نباید گرفتار دو تصور افراطی شویم؛ نه قدرت آن همچون گذشته مطلق است و نه می‌توان بر پایه فرض افول قریب‌الوقوعش تصمیم‌های بلندمدت گرفت. استقلال واقعی، توان تصمیم‌گیری بر اساس منافع ملی و برخورداری از گزینه‌های متنوع است.

■ با این حال شما از ضرورت بازتعریف سیاست خارجی سخن می‌گویید. اما ایران اکنون با پیامدهای جنگی روبه‌رو است که معادلات منطقه را دگرگون کرده است. برای فهم وضعیت کنونی، از کجا باید آغاز کرد؟

پیشنهاد من نوعی بازخوانی یا به قول فنی‌ها، مهندسی معکوس بحران است.

■ یعنی چه؟

یعنی اینکه باید موقعیت ایران، اسرائیل، فلسطین، کشورهای عربی و آمریکا را پیش از هفتم اکتبر ۲۰۲۳ با وضعیت امروز مقایسه کنیم؛ ببینیم هر بازنگر چه چیزی به دست آورده، چه هزینه‌هایی پرداخته و چه فرصت‌هایی را از دست داده است. یکی از فرضیه‌های مهم این است که در راهبرد بلندمدت دولت نتانیاہو، تغییر مرکز ثقل منازعات خاورمیانه از مسئله فلسطین‌محور و تقابل تاریخی و خصمانه اعراب و اسرائیل، به رویارویی ستیزمحور میان ایران و کشورهای عربی جایگاه ویژه‌ای داشته است. چنین تغییر توانسته است اسرائیل را از طرف اصلی منازعه با جهان عرب، به طرف شریک امنیتی برخی دولت‌های عربی در برابر تهدید مشترک ایران تبدیل کند. البته نباید از مشاهده پیامدها، مستقیماً به اثبات طراحی قبلی همه رویدادها رسید. اسرائیل نیز هزینه‌های سنگینی پرداخته و کشورهای عربی هم بازگرانی مستقل‌اند. اما باید بررسی کنیم آیا مجموعه تحولات، آگاهانه یا ناخواسته، به عمیق‌ترشدن شکاف ایران و همسایگانش انجامیده است؟

■ و این بار پایه فرضیه «تله تل آویو» چیست؟

بله، من این فرضیه را «تله تل آویو» می‌نامم. بااین حال، شناخت تله را مقدمه کار می‌دانم، نه پایان آن.

■ چرا؟

چون پریشش اصلی این است که ایران، آمریکا و کشورهای منطقه چگونه می‌توانند از این تله هوشمند با کمترین هزینه خارج شوند که استمرار آن، منافع ملی، امنیت و توسعه اقتصادی و اجتماعی همه آنان و روابط بین‌الملل را هم‌زمان تهدید می‌کند. اجازه بدهید به نمونه‌ای مشخص اشاره کنم. سخنان اخیر ملک عبدالله دوم، پادشاه اردن، در مجمع عمومی سازمان ملل از این منظر قابل تأمل است. او در جایگاه پادشاه کشوری سخن می‌گوید که با آمریکا روابط راهبردی و با اسرائیل پیمان صلح دارد، اما سیاست‌های دولت نتانیاہو را صریحاً نقد و از حقوق فلسطینیان آشکارا دفاع می‌کند. به نظر سیاستمداران ایرانی باید این سخنان را با دقت بشنوند.

■ شما به سخنان ملک عبدالله اشاره کردید و از سیاستمداران ایرانی خواستید به آن توجه کنند. اهمیت این مواضع چیست و چه فرصتی برای ایران ایجاد می‌کند؟
اهمیت این سخنان در کنش و منطقی است که پشت آنها قرار دارد. اردن با وجود روابط نزدیک با واشینگتن و پیمان صلح با اسرائیل، نگرانی‌های مستقلی درباره امنیت منطقه، مسئله فلسطین و سیاست‌های دولت نتانیاہو دارد. این یعنی نباید منافع آمریکا، اسرائیل و کشورهای عربی را یکسان تصور کنیم. میان این بازیگران اشتراک‌ها و اختلاف‌هایی وجود دارد که دیپلماسی باید آنها را بشناسد.

هنر دیپلماسی و دیپلمات‌ها، حرکت در میان همین شکاف‌هاست.

■ یعنی می‌خواهید ایران، اردن شود؟

خیر. پیشنهاد من این است که دستگاه دیپلماسی ایران از مواضع پادشاه اردن درباره حقوق فلسطینیان و مخالفت با گسترش جنگ استقبال کند و برای گفت‌وگوی مستقیم با امان ابتکار نشان دهد. این استقبال به معنای نادیده‌گرفتن اختلافات نیست. اتفاقاً دیپلماسی زمانی اهمیت پیدا می‌کند که کشورها با وجود اختلاف، بتوانند بر سر منافع مشترک گفت‌وگو کنند.

■ نقش ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اگر بخواهیم تحلیل واقع‌بینانه‌ای ارائه کنیم، نمی‌توانیم همه مسئولیت‌ها را متوجه دیگران بدانیم. اقدام نظامی علیه ایران را باید مستقل از اختلافات سیاسی و براساس حقوق بین‌الملل ارزیابی کرد؛ هیچ خطای احتمالی در سیاست خارجی ایران، مجوز تعرض نظامی به کشور نیست. اما این اصل نباید مانع بررسی انتقادی تصمیم‌های خدومان شود. باید پرسید آیا در همه مقاطع، میان منافع ملی ایران و منافع جریان‌های سیاسی منطقه تفکیک کافی قائل شده‌ایم؟ آیا هزینه‌های اقتصادی و امنیتی برخی تصمیم‌ها را درست محاسبه کرده‌ایم؟ آیا فرصت‌های گفت‌وگو با آمریکا و کشورهای عربی را به‌موقع شناخته‌ایم؟ همچنین باید درباره ادبیات سیاست خارجی تأمل کنیم. سخنان تهدیدآمیز و شعارهایی که امکان تفسیر آنها به تهدید موجودیت دیگر کشورها وجود دارد، می‌توانند هزینه‌های سنگینی ایجاد کنند. حمایت از حقوق فلسطینیان، مستلزم پذیرش جنگ دائمی برای ایران نیست. ما باید بتوانیم میان تعهد اخلاقی و حقوقی نسبت به مردم فلسطین و مسئولیت نخستین حکومت در قبال امنیت و رفاه شهروندان ایرانی توازن برقرار کنیم.

■ در این صورت، آیا راه خروج از تله، صرفاً کاهش تنش ایران و اسرائیل است یا به بازسازی گسترده‌تری در روابط منطقه‌ای نیاز داریم؟

خروج از جنگ الزاماً به معنای خروج از تله نیست. ممکن است درگیری متوقف شود، اما اگر بی‌اعتمادی ایران و کشورهای عربی باقی بماند و مناسبات تهران و واشینگتن همچنان در آستانه بحران باشد، زمینه تکرار جنگ از میان نرفته است. به همین دلیل، راهبرد خروج باید چندلایه باشد؛ کاهش فوری تهدید نظامی، بازسازی اعتماد با همسایگان، دستیابی به ترتیبات متقابل با آمریکا و اصلاح سازوکار تصمیم‌گیری داخلی. در این میان، باید میان دولت‌های غربی و افکار عمومی کشورهای عرب نیز تفاوت گذاشت. بسیاری از مردم منطقه نسبت به مسئله فلسطین حساس‌اند، اما دولت‌ها هم‌زمان نگران امنیت مرزها، اقتصاد، زیرساخت‌ها و مناسبات خود با قدرت‌های جهانی هستند. دیپلماسی ایران باید بتواند با هر دو سطح ارتباط برقرار کند، بدون آنکه نگرانی‌های امنیتی همسایگان را کم‌اهمیت بشمارد.

■ پس نخستین گام عملی برای بازسازی اعتماد با همسایگان چه خواهد بود؟

اعلام و پیگیری تعهد متقابل به عدم تعرض. ایران باید بر احترام به حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و امنیت زیرساخت‌های حیاتی کشورهای منطقه تأکید کند. در مقابل، همسایگان نیز باید اطمینان دهند قلمرو و امکانات آنان برای اقدام نظامی علیه ایران به کار گرفته نمی‌شود. این تعهدات باید به سازوکارهای اجرایی تبدیل شوند؛ از کانال‌های ارتباطی دائمی و تدابیر جلوگیری از برخورد ناخواسته گرفته تا همکاری در امنیت دریایی و حفاظت از تأسیسات انرژی. امنیت خلیج فارس را نمی‌توان با حذف یکی از کشورهای ساحلی آن تأمین کرد. ایران و همسایگانش محکوم به زندگی در یک فراغرافی مشترک‌اند و بهتر است این واقعیت را به فرصتی برای همکاری تبدیل کنند.

■ در میان کشورهای عربی، چرا بر جایگاه مصر تأکید دارید؟

مصر در جهان عرب و مسئله فلسطین جایگاهی تاریخی و سیاسی دارد. قاهره همچنین در تلاش‌های میانجیگرانه و مناسبات منطقه‌ای نقش آفرین است. به نظر من حرکت به سوی احیای روابط رسمی و کامل ایران و مصر می‌تواند یکی از اقدامات مشخص دیپلماسی جدید باشد. اختلافات بی‌پایه تاریخی نباید برای همیشه مانع همکاری دو کشور باقی بماند. ایران و مصر درباره همه موضوعات دیدگاه یکسان ندارند. اما می‌توانند درباره کاهش تنش منطقه‌ای، امنیت دریایی، تجارت و مسئله فلسطین گفت‌وگو کنند. بازسازی روابط با قاهره، در کنار گفت‌وگو با اردن و کشورهای خلیج فارس، به ایران امکان می‌دهد ارتباط خود با جهان عرب را از چارچوب محدود امنیتی خارج کند. نداشتن رابطه با مصر به تعمیق راهبرد تل آویو کمک می‌کند.

■ شما از بازگرداندن مسئله فلسطین به مرکز توجه منطقه‌ای سخن می‌گویید. آیا

واکاوی ضرورت بازاندیشی در سیاست خارجی و جمهوری سوم در گفت‌وگوی «شرق» با محمد جواد حق شناس

از تله تل آویو تا دیپلماسی منفعت‌محور

در این چارچوب، تجدید رابطه با محمود عباس و تشکیلات خودگردان فلسطین نیز ضرورت دارد؟

بله، به نظر من این موضوع باید جدی گرفته شود. حمایت ایران از حقوق ملت فلسطین نباید به رابطه با یک جریان سیاسی محدود بماند. سازمان آزادی‌بخش فلسطین و تشکیلات خودگردان، با وجود انتقادهایی که به عملکرد آنها وارد است، در مناسبات دیپلماتیک فلسطین جایگاه شناخته‌شده‌ای دارند. احیای ارتباط رسمی و مستقیم با محمود عباس و نهادهای فلسطینی می‌تواند نشانه حرکت ایران به سوی سیاستی فراگیرتر باشد؛ سیاستی که حق تعیین سرنوشت مردم فلسطین را بر رقابت‌های درون فلسطینی مقدم می‌داند. این اقدام به معنای کنارگذاشتن دیگر جریان‌ها نیست، بلکه به معنای گسترش ظرفیت دیپلماتیک ایران و کمک به تقویت گفت‌وگوی سیاسی فلسطینیان است. و از رویکرد برخی کشورهای اروپایی همچون اسپانیا و ایرلند در باره فلسطین استقبال کنیم.

■ شما مجموعه‌ای از ابتکارهای منطقه‌ای پیشنهاد می‌کنید، اما آیا بدون حل اختلاف ایران و آمریکا، این اقدامات به نتیجه پایدار می‌رسند؟

البته بسیار دشوار خواهد بود. مناسبات ایران و آمریکا یکی از متغیرهای تعیین‌کننده امنیت منطقه است. اما نباید حل همه مسائل را به توفیق تهران و واشینگتن موکول کرد. دو مسیر باید هم‌زمان پیش بروند؛ گفت‌وگوی همدفند ایران و آمریکا برای کاهش تهدیدها و رسیدن به توافق، و گفت‌وگوهای منطقه‌ای برای بازسازی اعتماد و ایجاد ترتیبات امنیتی متقابل. هر پیشرفت در یکی از این دو مسیر می‌تواند مسیر دیگر را هموار کند. نکته اساسی آن است که ایران، آمریکا و کشورهای منطقه باید بپذیرند استمرار رویارویی، هزینه‌هایی فراتر از میدان نظامی دارد؛ از اختلال در تجارت و انرژی تا کاهش سرمایه‌گذاری و افزایش نااطمینانی درباره آینده.

■ اما هزینه‌های جنگ برای بازیگران یکسان نیست. آیا ممکن نیست برخی طرف‌ها ادامه فشار را به توافقی ترجیح دهند؟

کاملاً ممکن است. نباید از وجود منافع مشترک، نتیجه گرفت توافق خودبه‌خود حاصل می‌شود. بازیگران مختلف، محاسبات و محدودیت‌های متفاوتی دارند. حتی درون هر کشور نیز ممکن است گروه‌هایی از ادامه وضعیت بحرانی سود سیاسی یا اقتصادی ببرند. به همین دلیل، دیپلماسی باید هزینه ادامه بحران و فایده توافق را برای تصمیم‌گیران روشن کند. توافقی پایدار زمانی شکل می‌گیرد که هر طرف بتواند دستاوردی مشخص و قابل دفاع برای جامعه خود ارائه کند. منظور از توافق برد-برد این نیست که اختلافات ناپدید شوند، بلکه آن است که طرف‌ها دریابند حل‌وفصل اختلاف، نسبت به ادامه رویارویی، منافع بیشتری برایشان دارد.

■ آیا خطر بازگشت جنگ همچنان جدی است؟ چه نشانه‌هایی را باید برای ارزیابی این خطر زیر نظر گرفت؟

هیچ تحلیل مسئولی نباید وقوع جنگ تازه را قطعی یا ناممکن معرفی کند. باید نشانه‌ها را سنجید. سه شاخص اهمیت دارد؛ نخست، تغییر در آرایش نیروهای نظامی و سطح آماده‌باش؛ دوم، بسته‌شدن کانال‌های ارتباطی و شکست تلاش‌های میانجیگرانه؛ و سوم، افزایش اقدام‌ها یا مواضعی که امکان عقب‌نشینی سیاسی را برای طرف‌ها دشوار می‌کند. تحولات سیاسی داخلی آمریکا و اسرائیل نیز می‌توانند بر سطح و رفتار دولت‌ها اثر بگذارند، اما نباید هر موضع تند انتخاباتی را به معنای تصمیم قطعی برای جنگ دانست. مهم این است ایران، ضمن حفظ آمادگی دفاعی، از اقدام‌هایی که احتمال محاسبه نادرست و برخورد ناخواسته را افزایش می‌دهند، پرهیز کند.

■ از ضرورت توافق سخن می‌گویید، ولی پس از تجربه جنگ و ناکامی توافق‌های پیشین، چه تضمینی وجود دارد توافق تازه نیز به سرنوشت گذشته دچار نشود؟

هیچ توافق بین‌المللی تضمین مطلق ندارد. اعتبار توافق از توازن منافع، سازوکارهای راستی‌آزمایی، هزینه نقض تعهدات و پشتیبانی سیاسی آن به دست می‌آید. به همین دلیل، من طرفدار توافقی مرحله‌بندی‌شده و متقابل هستم. هر گام ایران باید با اقدامی مشخص و قابل سنجش از سوی آمریکا همراه باشد. رفع محدودیت‌های اقتصادی و بانکی، دسترسی به منابع مالی و امکان واقعی تجارت باید در برابر تعهدات روشن و قابل راستی‌آزمایی قرار گیرد. رفع تحریم روی کاغذ، بدون امکان مبادلات بانکی، فروش نفت و جذب سرمایه، دستاورد کافی نیست. از سوی دیگر، تعهدات امنیتی و هسته‌ای نیز باید شفاف، متقابل و قابل نظارت باشند. توافقی زمانی دوام بیشتری خواهد داشت که منافع ادامه آن برای هر دو طرف از منافع نقض آن بیشتر باشد.

■ حداقل توافق قابل قبول را چگونه تعریف می‌کنید؟ آیا باید منتظر توافقی جامع ماند؟

به نظر من نباید توافق جامع را تنها گزینه دانست. می‌توان با ترتیبات محدودتر برای توقف خصومت‌ها و جلوگیری از بازگشت جنگ آغاز کرد و سپس به موضوعات پیچیده‌تر پرداخت. توافق حداقل باید سه ویژگی داشته باشد؛ کاهش واقعی خطر نظامی، تعهدات متقابل و قابل سنجش، و افقی روشن برای بهبود شرایط اقتصادی مردم. در موضوع هسته‌ای، نگرانی‌های مربوط به منع گسترش سلاح هسته‌ای باید از طریق ترتیبات مورد توافق و راستی‌آزمایی پاسخ داده شود. در مقابل، حقوق قانونی ایران و امکان بهره‌مندی واقعی از رفع تحریم‌ها نیز باید تضمین شود. همچنین ضروری است سازوکاری برای حل اختلاف و رسیدگی به نقض احتمالی تعهدات وجود داشته باشد تا هر بحران تازه به فروپاشی کامل توافق منجر نشود.

گفت‌وگوی کامل را در سایت شرق بخوانید

مناقضه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه) یک مرحله ای	
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران – طرح منطقه ویژه اقتصادی کاشان در نظر دارد فراخوان انتخاب پیمانکار به شماره (سیستمی) ۲۰۰۵۰۰۳۰۰۷۰۰۰۰۰۸۳	
از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.	
کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.	
مقتضای شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.	
نام کارفرما : سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران – طرح منطقه ویژه اقتصادی کاشان	
اطلاعات تماس و آدرس دستگاه کارفرمای:	
آدرس : تهران – بالاتر از میدان ولیعصر – روبروی سینما استقلال – ساختمان ملی فولاد ایران – پلاک ۱۷۱۳ – برج شمالی طبقه دوم	
کدپستی: ۱۵۹۴۸۱۵۳۳۳ – تلفن: ۸۸۹۰۹۱۲۰ – تلفن کارشناس مربوطه : داخلی ۲۱۷۲-۰۸۴۸۱۰۰۰۰	
موضوع مناقضه : احداث پست ۲۳۰/۶۳/۲۰ کیلوولت منطقه ویژه اقتصادی کاشان	
گواهینامه صلاحیت مرتبط با موضوع پروژه بصورت همزمان:	
گواهینامه صلاحیت پیمانکاری در رتبه ۱ در رشته نیرو و در زیر رشته پست، انتقال و توزیع نیرو و حداقل رتبه ۵ در رشته انبیه	
نحوه برگزاری مناقضه : مناقضه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه) یک مرحله ای	
تاریخ : مهلت و نشانی دریافت و تحویل اسناد:	
– مهلت دریافت اسناد فراخوان /استعلام: روز یکشنبه ۱۴۰۵/۸/۰۳ تا ساعت ۱۳:۰۰	
– مهلت ارسال پاسخ فراخوان / استعلام: روز چهارشنبه ۱۴۰۵/۸/۰۴ تا ساعت ۱۳:۰۰	
– تاریخ بازدید از سایت : روز سه شنبه ۱۴۰۵/۸/۰۴ تا ساعت ۱۱:۰۰ (پس از برگزاری جلسه توضیحی)	
– زمان بازگشایی : روز چهارشنبه ۱۴۰۵/۸/۰۴ ساعت ۱۴:۰۰	
نشانی دریافت و ارسال اسناد: کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.	
شناسه آگهی ۲۳۰۲۶۵۶ الف م ۲۲۵۵	